

**Ordonnantie ende onderrichtinge vande ordre ofte
geregeltheyt die van nu voorts-aen ter Secretarye of schrijf-
camers dezer stad Leyden zal werden onderhouden, ende
van tloon dat aldaer daer voren zal werden afgeeyscht ende
betaelt**

<https://hdl.handle.net/1874/8922>

ORDONNANTIE
 ende onderrichtinge vande
 ordre ofte geregeltheydt die Gay nu
 Voortf. aryt ter Secretarje of schrijf-camerre
 dezer Stadt Leyden zal vberdey onder-
 houdey, ende Gany klooy dat aldaer
 daer Gooch zal vberdey af
 geeyfcht ende betaelt.

Ten bevel van die vande Gerechte
 der voorschreven Stadt Leyden,
 Gedruet opt Raedhuys alhier, in
 tlaetst vanden Jare 1592.

Ordonnantie ende onderrechtinge van
de ordredie Gay nu hoortf-aey ter Secreta-
rye of schrijf-camere dezer stadt Leyden zal
vberdey onderhouden, ende Gay tlooy dat daer
horey zal vberdey afgeey scht ende betaelt.

Dach-boucken.

Erst zal de Secretarijs
houdey, of door zijne Clerc-
ken doey houdey twee Jour-
naley of dach-boucken, deey
mittey tijtel Gay Burger-
meesterey dach-bouc, d'an-
der Gay Gerechts-dachbouc,
daer inne Gay dach tot dach
zulleyn vberdey op geteykent alle hoorvallende ende
afghandelde zaken, tzy die eyntelickeyn of prepara-
toirlickeyn zulleyn zijy afgedaey, te vbetey Gay alle
tgeey daer of de geheuchnisse notelickeyn dient behou-
dey: iy dit, op alle tsamencoemstey Gay die Gande
Gerechte, als Schout, Burgermeesterey ende
Schepeneyn: ende iy dat Gay Burgermeesterey
alleey.

Belooninge.

Op tide thoudey der voorschreuey dach-boucken ey staet
anderx geey belooninge, day voor de eerste apostille op alle
requesteyn of verzoenckey, mitsgaderx voor de notelckey, of
D ij acti

aenteyckeningey in teort daer Coay inde Voorschreue dach. Soue-
ken te docty, Coier skubers: ende Coay elcke Coorder apostille ende
notele, twee skubers. Ende Coay alle actey die uyt de Voorschreue
dach. boucken Soberey Verzoekt, blyuende aen de eerste zijde, drie skü-
bers, acide tweede zijde, Coier skubers: ende zo Coort Coay zijde
te zijde, telckey een skuber der Voogende: Des zal elcke Coort-
zijde ten minste inne Soortey derickx geley.

*Cort onderwijs tot t'voorschreuen
eerste Artijckel.*

De Clerc zal terstont op een memoriaelkē of clade-
deken alle zaecken opt cortste aenteyckenen/ende
daer uyt trac naer t'scheyden van t'Collegie / al voozen
thups te gaen / inmers vanden zelven dage terwilen de
memorie of tgeheuch van tgehandelde noch versch is/
elcke zaec behoorzlicken ende getrouwelicken te bouc stel-
len (mit een tijtel ofte opschrift in groote letteren over
thooft / om by middel van dien alle zaecken spoedich te
connen vinden) ende dat ten cortsten doenlicken zijnde:
doch in bougen gelijk de acten daer van dienen uyt-ge-
geuen. Zal telcken dage de namen der gener die jegen-
woordich zijn geweest / vooz aen teyckenen. Om minst
te dolen / zullen de voozschreuen boucken gehouden wer-
den in onderscheyden formaet / van geheele bladeren/
deen gelijc gewoonlic is / d'ander langwerpich. Ende zal
de Clerc om de voozschreuen dach-boucken wel ende be-
hoorzlic te onderhoude / mit goeder aendacht ende opsicht
zoerhuldich wezen: als zijnde den gront van zijn gehe-
len last. Zonderlinge indie besluyt genomē is van eni-
ge zaken in de welcke by hem vet vorders te doē ende be-
naerstige staet: te weten / om keuren / ordonnantien / afle-
zingen / ofte vet diesgelijc te bewerpen: aen pemande van
Stadtl-wegen te schryuen: ende diergelijcke zaecken: zal
als dan opten cant beneffens de notele zijn stoc stellen als
— dus: Sy Keure gemaect. Ende naer hy tselve gedaen zal
hebben/

hebben/den stoc naer gewoonte dooden. Van gelijcken zal hy doen belangende partypen die in andere boucken moeten werden over gestelt. Op alle acten die hy uyt de voorschreven dach-boucken en alle andere/tot yemants versoucke zal uyt geben / zal hy boven opten sinckeren houc aenwysinge doen van tblad/ende onder opten rechteren houc corte aentepckeninge doen vande naem deur wiens last twerc geboordert wert. D'acte volmaect zijnde/zal opten cant beneffens partype in tbouc een tepcken stellen / daer hy blijkt dat daer van acte is uyt gegeven: Zal oock toc elc vande voorschreven twee boucken een tafel maken opten ordze van den A. B. C. de selve van maent tot maent verhoogende / om hy middel van dien alle saecken te beter / ende mit minder tijt-verlies te connen vinden.

Ordonnantie bouc.

Zal noch de Secretarijs houdey, of by zijy ij. Clerckey doey houdey eey ordonnantie-bouc, daer inne gestelt, ende cortelicken geschreben s'herdey alle de ordonnantiey, ooc obligatiey die Surgermeesteren teyckenen, ende dat hervolgens dey tijt, ende day dach tot dach zulx die hoorballey.

Belooninge,

El coemt hier day dey Secretarijs niet, als begrepen onder zijne Sobeddey.

Cort onderwijs tot tvoorschreven tweede Artijckel.

De Clerc en zal geene ordonnantien van betalinge opte Thresorier maken/dan naer voorgaende beractslaginge ende bevel van ten minsten twee

Burgermeesteren: volgende twelc hy de ordonnantien behoorzicken zal maken ende schryben / daer inne byn-
gende de somme drie malen / als inden tert / eens in tlan-
ge / ende eens in gemeen getal / ende de derde reys ter zij-
den onder in cyfer. Twelc doende / hy neerstich oplicht
zal nemen of de penningen niet en moeten werden we-
der gecpscht / th aen tgemeen lant / of elderswaer. Ende
indie ja / zal de ordonnantie daer naer makē / en over zulk
de Thesozier mit het weder eysschen belasten / stellende
opten cant daer beneffens / *Sit weder te eysschen.* De
ordonnantie in bougen voorschreven gemaect ende ge-
schreven zijnde / zal de zelve daer naer (van gelijken ooc
de obligatien die Burgermeesteren van tstadt-wegen
zullen verlyen) vervolgens te bouc stellen in tozdonnan-
tie-bouc / in troyt verclarende tot wiens behouf / de som-
me / ende uyt wat zaecke. Ende indien eenige ordonnan-
tien ofte obligatien deur haest of nulverstant verslymt
mochten werden ter behoorzicke plaetse te stellē / zal tzel-
ve aenwijzen. Ten laetste / en zal Burgermeesteren geen
ordonnantien om te teyckenen voor leggen / eer ende al
vozen hy die zal hebben geprouft ende herreckent / om
zulk verzekert te zyn dat inder somme niet en zy gemist:
ende tot dien eynde zal hy een stoc stellen voor thoof / ge-
lyc hier beneffens opten cant staet / ende de zelve dooden /
herreckent hebbende.

Zeyntbrieven.

iiij. **D**E Secretarijs zal noch houdey, ofte by zijy
Clerckey doey houdey een bouc onder dey tij-
tel Gay Zeyntbrieven, daer inne geminuteert / ofte
besborpen zulley sbordey alle brieven diemey Gay
t Stadt-sborgey uyt-schict, tzy de Stadt, of par-
ticuliere personey aengaende.

Beloo-

Dy de Zeyntbrieven de Stadfacugacide, sy coemt de Secretarij, geey belooninge, als begrepen onder zijne Vreeden, mer partyey acugacide, zal hy hebben, Spier, Spijs, zeyn skubber, ende meer, naer die groot of cleeyn Spalky.

*Cort onderwijs tot t'voorschreven
derde Artijckel.*

De Clerc zal de zeyntbrieven in t'voorschreven bouc eerst bewerpen/d'zelve daer naer voozelen t'collegie twelc hem bevolen heeft te schrijven/ of de gene die daer toe specialicken zullen zijn gecommitteert. Tbewerp by de selve goet gevonden/ ofte tot haren believen verandert zijnde/ zal de brieven afvaerdigen ende overleveren / t'hy aen partyen zulk vervolgende/ of aen de Bos-dragers: indien eenige daer mede zullen reynzen/ twelc hy opte visitatie van t'bewerp af vragen zal: In welcken gevalle hy beneffens thooft in t'houc aentepckeninge zal doen vande naem vande Bode/ ende vanden tijt dat hy hem afvaerdicht: omme den selven daer wy t'zijner wedercoemste te mogen leveren acte / daer op hem ordonnantie van zijn betalinge zal werden verleent. Ende zal de voozschreven acte niet alleen inne houden verclaringe van de naem aen wiens/ ende van de wy? dat de Bode afgevaerdicht wert / maer ooc aenwijnsing van t'blat daer t'bewerp te bouck staet. Mer belangende de innecomende brieven/ zal de Clerck alle de gene die hy ontfangt (al voren den tijt des ontfangs daer op aengetepkent hebbende) strac dragen ten huyze van eenigen Burgermeester naest aen der hande zijnde / omme die ten believen van den selven te werden geopent: naer t'besien vande brieven zal de Clerck daer van aentepckeninge in troyt doen in Burgermeesteren dach-bouc. Zullen vorder de zeyntbrieven opzeregen werden

werden aen koppelen/van Jaer tot Jaer: beginnende en
eyndende mit tvernieuwten ende verlaten van Burger-
meesteren. De ordze int opruijgen zal genomen werden op
tvervolch van de date van dien/de welke de Clerc strac
hoben aen den rechteren houc in cijfer zal stellen / tsh om
by middel van dien alles leechlicken te connen vinden/
als oock om de afgedwaelde zeyntbrieven mit minder
moeyten op hun plaetse te werden gebracht: om welc af
dwalé te beletté/en zullen voortsaé geen opgeregé zeynt-
brievé vande coppele mogen werde genomen / mer voor
dient behoort/wytschrift daer van gemaect en ghelevert:
Ten minsten indien de ooriginelen pewers moesten wer-
den gebruyct/de wytschriften in plaetse van dien opgere-
gen zijnde. De coppel geeynt wezende/zulle die/op dat zy
by een mogen blijven/ bouc: gewijs opgebondé werden.

Vroetschap bouc.

iiiij. **D**E Secretarijs zal noch houdey, of by zijy
Clerckey doey houdey een Vroetschap-bouc,
daer inne in tlang geschrevey tsert alle tghandel
ende besluyt ter vergadering vande groote Vroet-
schap genomey.

Belooninge,

Wo t heeft hier van de Secretarijs niet, voor zo veel
de Stad acty gaet, mer tgiint particuliere personcy poest,
is de belooninge gestelt gelijc de dach-bouckey hier vorty.

Cort onder wijs tot tvoorgaende vierde Artijckel.

DE Clerc zal de propositien of voorstellen die hem
voor de vergaderinge zullen werden gelevert/ in
tvoorschreven bouc ten halven bladé over schrij-
ven/

ben latende zo veel plaetse voor aen/daer de namen van
 de bycomende Doetschappen mogen werden ghestelt.
 Ter vergaderinge zal hy eerst teyckenen de namen der
 geener die jegenwoordich zijn / daer naer corte aentey-
 keningen doen van tbeslyt / twelc of eendrachtich / of by
 de meerder stemmen op elc point zal zijn genomé. Dor-
 der sal eer hy thuyts gaet / de beslypten pertinentelicken
 in tDoetschap-bouc stellen / voor thoofst van elc point
 mit een cort opschrift in groote letteren / ten eynde men
 in tscoucken daer mede te beter te weech mach werde ge-
 bracht / mit minst tijt verlies. Indien ooc ter Doetschap-
 pe eenige lopende of voorvallende zaken mochten wer-
 den voor gestelt / ende een beslyt daer op genomen / niet
 by geschryft staende / zal de voorstellinghe opt cortst aen-
 teyckenen te bouc stellen / ende tbeslyt van dien daer by
 bougen. Zal daer naer / belangende de zaken die ter ver-
 gaderinge der Heeren Staten moeten werden verhan-
 delt / doubelt doen maken / ende de zelve tijtelicken over-
 leveren aen de gheschieten die van tStadts wegen ter
 dachvaert zullen reysen / mit de stucken / commissien / on-
 derrechtingen / volmachté / ende diergelijke daer toe die-
 nende. Ende zal daer naer maken de comparitie cedele /
 nopende de uytdeelinghe der looden / of presentie gelden
 by den Thresozier gedaen / daer op hem tselve in zyn uyt-
 geven zal werden geleden.

Verhuyringen, verpachtingen, bestedingen.

Och zal de Secretarijs houdey, of by zijy G.
 Clerckey doey houdey een bouc onder dey
 tijtel *Van Verhuyringen, verpachtinghen, ofte beste-
 dingen*, daer inne zulleyn Gherdey te bouc gestelt alle
 Verhuyringey *Van tStats* goe dey die in topenbaer
 zulleyn Gherdey gedaey, mitsgaders verpachtingey,

innegaderingen, ende hay gelijckey alle bestedingen
ende hercopingen die in topenbaer zullen geschieden:
de borchtochten die tot Stadts herzekeringe oBer-
dey gestelt, ende achter elcke partye geboucht
de opnemingen, ende deyn gebolge hay diey.

Belooninge.

We el coemt deyn Secretarij niet ter zaeker hay thonden
hay tvoorshrevey Registrer, noech ooc hay tijnf-keerdey
woande gemeene ende byzondere Voorwaerdey, diemey de
Cherzornib, Pachterib, ende Saerdeib tekeken termijn gewooy in
te keerdey, door diey de zelve oBerdey gedruet, daer hay tarbeyf-
looy, spapier, ende gelijcke stoffey, tot Stadts laste by ordonnantie
oBeret betaelt. Mer belangende de douberdey der Voorwaerdey hay
gemeene bestede oBerdey of hercopingen, diemey aen d'ey zide
deyn Cherzornib, ende aen d'ander zide deyn actinemenib ofte capen
keerdey, daer hay zal de Secretarij by tblad tot Stadts laste
oBerdey beloont als hier naer hay alle copiey ende extractey.

*(ort onderwijs tot t'voorgaende
vijfde Artijckel.*

De Clerck zal belangende de verhuypingen van
t Stadts excijsen de Burgermeesteren tijtelickē/
ten minsten veertien dagen of drie weecken voor
elcke verpachtinge vermanen / ten eynde vergaderinge
van die vande Gerechte werde gelept / om de voorwaer-
den daer op de zelve zullen werden verpacht / so gemeene
als bysondere / collegijf gewijs te deursien / ende naer ge-
legentheyt van saecken ende tijden / te vermeerderē / ver-
minderen / of veranderen / op dat die vande Gherechte /
volgende de veertiende keure / niet en vervallen in eeni-
ge boete ofte verbeurte. Daer naer zal de voorshrevent
Dooz

Doozwaerden/ die als vozen tot Stadts last werden ge-
 druct / jegens de aenstaende verpachtinge / volgende de
 laetste veranderinge/vermeerderinge of vernunderinge/
 rechten/ende doubelt vaerdich makē / om die naderhant
 te werden geleverd aen de Thresoziers ende Pachters of
 Gaerders. Zal vozder tijdelicken jegens den dach van-
 de verpachtinge / in twee schreben bouc bereyden ende
 stellen de partypen die verhuypz zullen werdē / den tijt hoe
 lang / te weten tbegin ende eynde : wat recht ontfanghen
 wert / ooc de acten vanden eedt ende bozchtochten / alles
 in tblanc / ende volgende de formulieren / omme die van-
 de Gerechte zo opte verpachtingen / als opt doen vande
 redden / ende stellen vande bozchtochten / niet lange op te
 houden / mer alles opt spoedichste te werden af gedaen.
 Zal ooc hoven elc partyp die verpacht wert / een staetgen
 in trozt maken wat tselve de naest voozleden zes Jaren
 gegouden / of by innegaderinge wyt gebracht zal hebben.
 Ten dage vande verpachtinge zal hy alle de geboden op
 den cant beneffens elcke partyp aen tepckenen / mit ver-
 claringe van tgelt dat daer op zal werden getrocken / en
 by wien. Naer de verpachtinge zal hy terstont de Dooz-
 waerden / tgeen in tblanc staet / vollen / tepckenen / en over-
 leveren aen de Thresoziers ende Pachters ofte Gaer-
 ders. In tvozder zal benaerstigen dat de inventarijsen
 vande roerende goeden / behoozende tsi totter Wagen/
 tot de Wijnraen / tot de Oostmate / ende dierghelijcke/
 ten overstaen van Schepenen / mogen werden gemacct/
 ende by de selve ghetepckent / ten eynde de Stadt deur
 tverfuyt / niet en come te vallen in schade. En daer naer
 zal ordonnantie maecken vande trec-gelden / ende die te
 bouc gestelt / ende by Burgermeesteren getepckent zyn-
 de / den Thresozier bestellen ten eynde de gene diet coemt/
 dien volgende mogen werden voldoen. Mer belangende
 de bestedingen ende vercopingen / zal de bestecken ende
 boozwaerden minuterē ende bewerpen / ende naer die
 zullen zyn innegewillicht / in twee schreben bouc behooz-

licken doen schrijven/ omme dienvolghende de bestedinghen ende vercopingen te werden gedaen/ ende in tvoor-
schreven bouc aen geteyckent.

Dienst-bouc.

Sj. **D**e voorschreven Secretarijs zal noch houden, of by zijy Clerckey doen houden een bouc onderdey tijtel *Say Dienst-bouc*, daer inne geschreven sberdey alle verkiezingen *Say* Burgermeesteren, Gestiery, Smalle dienstey, Waerdeyns, Superjudentey, Gouverneurs, Waranderers, ende alle andere cleyne Officiers vande neeringey, mitsgaders de eedingen der zelver.

Belooninge,

Mer sal oec hiertey Secretarijs niet, als begrepen onder zijne sberdey: Mer vande actey die yemant hiertey uyt begreep te lichte, zal hy sberdey beloonen als vande actey uyt de *Sach-boucken* hiertey.

*Cort onderwijs tot tvoorshreven
zesste Artijckel.*

De Clerck zal in tvoorshreven dienst-bouc aenteyckenen alle de verkiezingen die Jaerlij vallen/ te weten/ eerst opten Jaers avont/ belangende de Smalle diensten: Opten eersten Februarij van Hoofman/ Mannen/ Hoghe-loyers/ Provisenaers/ Vacuwe loyers/ en andere dienaers van de draperie van Baeyen ende Doucken / ende zulk oock vande Welche draperie. Svydaechs voor Vaelsche vande Waerdeyns der ouder Leytsche draperie / ende van de Dienaren/ wezende tge-

tebolch van die. Opten driewintichsten Julij vande
 Sektien: Op sinte Martijns avont van Burgermeeste-
 ren/Thesoziers/ ende Weel-meesteren. Smaendaechs
 naer sinte Maerten van Gouverneurs ende andere die-
 naren der Hooft-neeringe vande Saey-drapeerpe / ende
 daechs daer aen vande Deercké ende Waranderers der
 Justeynerpe. Tegen welcke dagen hy de voorszreben
 verkiefsingen ele in tziyn in tvoor-noemde bouck voorbe-
 reyden zal: ende daer naer de erden / bozchtichten/ ende
 voorvallende acten/daer inne op teyckenen. Zal noch in
 tvoorszreben bouc twee onderscheyden rollen houden/
 deen vande Veertigen / d'ander vande Droetschappen/
 ende de veranderingen van dien daer op telcké aentepe-
 kenen / alles in bougen tselve tot noch toe is ghebruyct.
 Ende tot behout van t Stadts neeringen/ zal cytelicken
 voor tveranderen/ de Gouverneurs/ ende die in eedt van
 der Neeringe zyn/doen versamen/mit hem hare keuren
 overlezen/ende van hem verstaē of daer inne yet zal die-
 nen verandert/vermindert ofte vermeerdeert / omme zulx
 die vande Gerechte te mogen aen dienen.

Poorter ende Inne woonder-bouc.

Zal noch de voorschreben Secretarijs hou-
 dey, ende by zijne Sterckey doey houdey eey
 bouc onder dey tijtel *Poorter ende Inne woonder-bouc*,
 daer inne op geschreben zulley vberdey, eerst aey dey
 anderey vbervolgende alle de gene die tot het poort-
 recht vberdey ontfangen, op vbiens getuychnisse,
 ende vbie huy borghey zijy. May gelijckey ooc aey
 dey anderey vbervolgende, alle de gene die volgende
 de lxxvj^e Keur, omme alhier inne vboonderey te
 zijy, zulley vberdey toe gelatey.

Belooninge,

Der zaecke Vande Voorschreuey bouckey te houden, sey
coemt de Secretaris niet anders dan zij gedeele sij
t'poorters-recht. Mer say alle actey diemey de Voorschre-
uey Poorters, ende Innevoonderen leuere, ony de zelve daer say
moede Gsbert, te Gaertoonen, say t'sijn sey s'uber.

Cort onderwys tot t'voorschreven zevenste Artijckel.

De Clerc zal de Poorteren die voorszomē te bouc
teyckenen / mit goeder onderscheyt van waer die
zijn geboren / waer zy laetst gewoont hebbe / ende
hoe lang / mit verclaringe op wiens ghetuychnisse / ende
wie zijn bozghē wert : Ende trecht daer toe staende / ont-
fangen hebbende / zal tselve in tbouck beneffens tpartye
aen teyckenen : terstont daer naer een acte van poortere
vollen / ende mit tpoorter-bouck binnen schicken / onne
vereedtplicht zijnde / de voorszreven acte geteyckent / en
hem gelevert te werde. Ende belangende de Innevoon-
ders / zal daer van / ende van haer namen / beneffens ver-
claringe van waer zy zijn geboze / waer zy laetst gewoont
hebben / ende hoe lange / in tvoorszreue bouc rolle apart
houden : tselve gedaen zijnde / een acte van innevoonde-
reje vollen : In tbouc leggen / ende trecht vande acte ont-
fangen hebbende / tbouck binnen schicken om mede ver-
reedtplicht te werden. Tot elc vande voorszreven Kolle
zal de Clerck een register maken ende houden opte ordze
van den A. B. C. onne daer uyt t allen tijden leechlic-
ken te onderbinden wie poorters zijn / ende consent ver-
cregen hebben hier te mogen woonen / ende wie niet. De
voorszreven tafel zal de Clerc alle maenden mit de nieu-
we aengecomē verhogen / ende als de letteren vol gelo-
pen zijn / zal papier tusschen beyde de bladeren inne bin-
den / ende daer op aenwysinghe doen. In tworder zal de
Clerc

Clerc terstont naer sinte Jacob ende sinte Maerten/ele in tziyn/rekeninge maken van den ontfang der poozter-ghelden / ende pegelick tghheen hem daer van coemt / tziyn Schepenen/Burgermeesteren/ Bouden / ende de Stadt/ zyn gedeelte voldoen ende betalen.

Stadsf-ommeflagen.

De Secretarijs zal noch houdey, ende by ziji *Gij.* Clerkey doey houdey een bouc onder den tijtel van Stadsf-ommeflagen, daer inne gefchreben wberden de wveelike ommeflagey diemey innegadert, ende by wdiey die wberden gefehey: Mer belangende de Jaerlike verpondingen diemey heffende is ober alle huzyey, grondey ende erbey binney dezer Stede, ende de wryfeyt van diey gelegey, daer van wbert telckey jare een register apart gehoudey.

Belooninge,

Dy alle register te maken van gemeene ommegezete te penningey, of ommeilagey ober tlichaey wande stad, van tblad by artijckeluy gefteft, een wuber wder penningey: ende wande gedruete wicketey te wolkey ende onderwylke-ney, woudert achtiy wuber.

Cort onderwijs tot tvoorgaende achtste Artijckel.

De Clerc zal goets tijts tegens de veranderingen vande ommeilagey/de wouden belaften etc in hun quartier de zelve te woren te bereyden : belangende de weec-gelden omme de luyden van vermogen/zo w alldan

alſdan woonachtich zijn / ordentlicken op te ſchrijven: zijnder eenighe geſtorven ofte verſtorven / daer van aen-
 tepckeningen te doen. Ende van gelijcken die op nicus /
 of van buyten / of wylt andere quartieren / in de hare / mit-
 ter woon zijn ghecomen. Ende nopende tregiſter vande
 verpondinge / de veranderinghen vande eygenaers / de
 vernieuwingen / ende merckelicke verbeteringen vande
 huysen / alles omme de ghene die by die vande Gerechte
 totter zettinge zullen werden gecommitteert / te mogen
 dienen tot onderrechtinge. Zal vorder benaerſtigen dat
 eenighe by die vande Gerechte ofte Doetschappe daer
 toe mogen werden gecommitteert: mit de zelve beſoin-
 geren / dat henrlynder vacatien behoorlickē werden aen
 getepckent: bezorghen dat die daer van moghen werden
 voldaan: de beſoingen der voorszeyben Gecommitteerde
 naerſtelicken groſſeren / of zulx doen doen: de zelve regi-
 ſters terſtont naer die ghemaect zijn / ſonneren / of zulx
 benaerſtigen gedaen te werden: dat de Boden of andere
 die totter innegaderinge zijn / ofte zullen werden geſtelt /
 haer gader- boucken tytlicken werden geleverd: de dou-
 blen van dien geregistreert / ende behoorlicken bewaert:
 dat d'aflezungen daer toe dienende / mogen werden ghe-
 daen: de billetten vande ſommation werden ghedruct /
 gebolt / getepckent / ende aen de Boden gheleverd / om wylt
 te dragen / alles mit de meeſte vlijt ende neerſticheyt des
 mogelicken zijnde / ten eynde de onnecclaghē opt ſpoe-
 dichſte mogen werden geinnet / ende te berde gebracht.

Particuliere ommeſlagen.

ix. **Z** Alnoch de Goorſchreben Secretarijs hou-
 den, of by zijy Clerckey doey houden een bouc
 onder dey naem van Particuliere ommeſlagen tot
 gemeene Gherckey van bruggen, ſtraten, platen,
 ſteggers,

240

steygers, goten, ende diergelijcke, mitsgaders tot
betalinge van tbrandt-gebreck, ende de rekeningen
vande oncofteen tot de zelve respectivelickeen dienende.

Belooninge,

Van alle particuliere omneslaghen van bruggen, straten,
platen, diepen, ende gelijcke zaecken, van elk blad in for-
maet van vint, houdende zeven artijckelgen, zo van
groet als dubbelt, een skuber: ende in geheele bladen houdende
negen artijckelgen, tblad anderhalve skuber. boven die door tma-
ken vande calculatien, ter uyr drie skuber: ende van elck acte
daer by yemant tot reparatie van eenige gemeene wercken vbert
gestelt, mitsgaders vvoor de registratien van die, twee skuber.

Cort onderwijs tot tvoorgaende negenste Artijckel.

De Clerc zal alle de gene die tot de vordering
en opfichte van zodanige gemeene wercken wer-
den gecommiteert / strac hare acten van commis-
sie op maken / ende by de voden thups zenden / daer van
aentepkeninge doen beneffens thoofte in t bouc / twelc
daer van moet werden gehouden: de billetten ende vvoor-
waerden vande bestedingen / indien die in topenbaer
zullen geschieden / vaerdich maken / en daer over helpen
staen. De verclaringe vande oncofteen ontfanghen heb-
bende / strac de rekeninge vaerdich maken / ende Sche-
penemeesteren inder tijt verzoucken den onnecclach te
doen: die vvoorts op maken / ende uyt leveren / omme gein-
net / ende daer uyt betalinge gedaen te werden aen den
genen diet behoort. Ende zal vvoornemelicken oock zor-
ge dragen dat Schepenen van haer vacatien werden
voldaen.

Alrehande af-lezen.

x. **D**e Voorfchreuey Secretarijs zal noch hou-
dey, ende by zyn Clerckey doey houdey eey
houc onder dey tijtel van *Alrehande af-lezen*, daer in-
ne gefchreuey vberdey alle aflezingen die van dezer
Stede vbegey, tzy van Keurey, Ordonnantien,
ende gelijcke voorhallende zaeckey mitter clocke
vberdey gedaey.

Belooninge.

Hier heeft hier de Secretarijs niet, belangende Stadt
zaeckey, als begrepen onder zyne vberdey: Maer belan-
gende de aflezingen tey voerzoeker van enige partyen
mitter clocke te doey, wier stuerer boey trecht vande extensie,
mitsgader vande actey die yemant hier vany zal, begrepen te luy-
tey, inde vberdey de belooninge zal, zyn conform de actey vnt t'ou-
naet hier boey.

*Cort onderwijs tot t'voorfchreven
tiende Artijckel.*

De Clerc zal alle aflezingen / hoe die ooc mogen
wezen / eerst bewerpen / daer naer de zelve die
vande vberdey / oft de vergaderinghe van
Burgermeesteren vooz lezen / ende volgende
tbesluit der zelve / tberwerp rechten / verminderen ofte
vermeerderen: ende tselve zult vooz taflezen / ten minsten
terstont daer naer / behooflicker te bouc stellen / mit aen-
teykeninge voben thooft / naer gewoonte / van den dach
des aflezings / vntgezeut van Keuren / ende dierghelijcke
zaecken die groot zyn / ende in d'ruc vntgegeven werden /
nopende de welke ghenouch zal zyn dat hy daer van
sommere aenteykeninge doet / hem ghedragende tot de
exem

exemplaren die daer van in druc zijn/ of zullen uyt gaen.
 En belangende de aflezinge die generael zijn/ en volgen
 de verclaren vande Gerechte tot eens peggelijc kennisse
 gebzacht / ende zulc ghedruct moeten werden / zal tzelve
 strax doen doen/ daer by bougende de volgende gewoon-
 licke clausule. Ende ten eynde niemant hier van redene
 van onwetenheyt en hebbe voor te wenden, is geordon-
 neert dezen niet alleene mitter clocke voor den volcke te
 werden af gelezen, mer dat ooc tot meerder kennisse de
 copien van dien ter gewoonlicker gemeene plaetsen zul-
 len werden aen gepleet, ende opgeslagen. Dorder zal de
 prouwen naerstich deurezen / de faulten cozzigeren / aen-
 wijzen / ende doen beteren / ende de afdruckelen leveren
 aen de Boden mitter Busse / om aen alle gemeene plaet-
 sen gepleet / ende opgeslagen te werden.

Correctie-bouc.

In Och zal de Hoorschreuey Secretarijs hou-
 den, ende by zijy Clerckey doen houdey een
 correctie bouc, daer inne geregistreert sberdey alle
 de correctiey diemey mitter clocke doet.

Belooninge,

Wil heeft de Secretarijs niet soay tberdey noch ooc te
 bouc te sberdey soay eenige correctiey, als onder zijne sberd-
 dey begrepey. Mer ten opzichte geordonneert is datmey de
 Thesorier day selcke correctie acte autenijc zal thuyt geuydey,
 ten eynde by zijney ontfang ende reeckeninge daer naer zal
 mogey makey: Zal soay de zelve actey beloont sberdey in confor-
 mité spande actey uyt de grecht-dach-boucken.

C ij Corc

*Cort onderwijs dienende tot t'voorschre-
ven elfste Artijckel.*

DE Clerc zal alle correctien/ tzy die mitter clocke/
of in beslotten camer geschieden / eerst bewerpen/
daer naer die vande Gherechte voorlezen / rech-
ten / verminderen ofte vermeerderen / als vozen : tzelve
gedaen zijnde / voor / ofte terstont naer de publicatie / te
houc stellen / mit goeder onderschept of de correctie ge-
schiet zal zijn mitter clocke / of in beslotten camere. Ende
belangende de gene daer van de Thesozier ontfang zal
moeten maken / hem doubelden doen schrijven / ende die
thuyt zepnden.

Quist-goeden.

zij. **D**E Hoorschrey Secretarijs zal noch hou-
den, ende by zjij Clerckey doey houdey een
register onder dey tijtel van Quist-goeden, daer inne
te houc gestelt sberdey alle de gene die mitter clocke
ij stadts hoochdye of curatele sberdey gestelt.

Belooninge,

Door taflezey Soier sberdey, ende Soor de acte zeh sberdey.

*Cort onderwijs tot t'voorschreven
twaelfste Artijckel.*

DE Clerc zal de aflezinge bewerpen / rechten / en
beteren / daer naer te houc schrijven / alles gelijk
als vozen van takrehande aflezen gezeyt is.

Bonnen

Bonnen ende bruggen.

Och zal de Secretarijs houdey, ende by xiiij.
 Zij Clercken doey houdey eey bouc onder
 den tijtel van *Bonnen ende bruggen*, daer inne geschre-
 ven sHerdey alle de *Bonmeefterey*, ende de *Heran-*
deringey van diey: ooc alle de gene die tot reparatie
 van eenige gemeene sHercken sHerdey gestelt. Ende
 tot sWelcker tijt eey generale ordonnantie vande
 gebuyrten dezer Stadt zal sHerdey gemaect, zal
 vande verkiezinge der Heerey, ende tgunst daer vor-
 der aey hangen, ende volgen zal, alhier mede kennif-
 se ende bouc gehoudey mogey sHerdey.

Belooninge,

Die elcke acte daer by remant tot reparatie van eeni-
 ge gemeene sHercken sHerst gestelt, mit gades voo-
 de registratuer van diey, twee sHerden.

*Cort onderwijs tot tVoorschreven
 dertiende Artijckel.*

De Clerc zal toezien dat de *Bonmeefteren* ver-
 nieuwerdende / daer van tijtelicken werdē ver-
 witticht / mit behoorzlicke verclaringe van haer
 letter / dat daer inne geen doolinge noch verwarringe en
 ontstaet. Dat elc terstont naer zijn verkiezinge acte werde
 thups gezonden / ten eynde hy zijn brantweer becomen/
 gade slaen / ende in tbordey zijn ampt bedienē / ende waer
 nemen mach: gezamentlicken dat de *Bonmeefteren* ten
 behoorzlicken enden haer rekeningen doen vande brant-
 gereetschappen.

Trou-boucken.

xiiij. **D**E Secretarijs zal noch houden, ende by zyn Clerckey doey houden, t'wee Verscherden boucken, onder den tijtel Syn Trou-boucken, daer inne geschreuen s'berden alle de gene die gezamentlickey in den echten staet begeeren te vergaderen, ende getrouwt s'berden: int een inder Clerckey: int ander opt Raedthuys.

Belooninge,

Woer coemt de Secretarijs niet saay alle de gene die inder Clerckey trouwen: mer saay de gene die opt Raedthuys trouwen, door de drie proclamacien te doey saay het Raedthuys, als saander acte die daer saay s'berst gekeuert, k'zamen aengeskrubt.

Cort onderwijs tot t'voorgaende veertienste Artijckel.

DE Clerc zal hem telcken dat de Gecommitteerden ten echt zaken vergaderen/ daer by late vanden/ de voorszomende personen mit de ghene die beneffens hem comen/ behoerlicken ende naer gewoonten op schryben ende aen teyckenen/ ende dat wat wijder van de anderē als tot noch toe gebuyet: mer zal tussche elc paer niet alleen een dwers-deurgaende linie trecken/ mer ooc belangende de gene die opt Raedthuys trouwen/ ten minsten spacie laten van twee vingeren/ omme de acte vande trou daer by te mogen bougen. Tselve gedaen zijnde/doubelden schrybē/ ende die tijdelicken leveren/ ofte doen leveren aen den Dienaren des woorts/

woortz / zo vande Duytsche als franfopfche Gemeen-
 ten/ vooz zo vele de ghene aengaet die inder Kercken be-
 geeren te trouwen/ ende elc inden zinnen/ op dat haer ge-
 boden aldaer mogen werden gegeven: ende de afroupin-
 gen van het Kaedchuyz zelfs doen vooz de ghene die al-
 daer begeeren te trouwen. Ten laetften op het trouwen
 vande zelve vooz Schepenen te doen / hem jegenwo-
 dich laten vinden / ende tzelve mit goeder verclaringhe
 van dach ende perfoonem in tvoorfehreven trou-bouck
 aen teyckenen.

*Huwelike voorwaerden, Testamenten,
 Boedel-fcheydingen.*

Hoch zal de Secretarijs houdey, ende by xv.
 zyn Clerckey doey houdey eey bouc onder dey
 tijtel Say Huwelike voorwaerden, Testamenten, ende
 Scheyt-brieven, daer inne alle zodanige brieven die-
 mey Goor Schepenen verlijt, sberdey besborpen,
 berleden, ende by Schepenen geteyckent, of naer
 tberly obergeschreyen, gecollationeert, ende her-
 teyckent.

Belooninge,

Door houwelike voorwaerdey, ach weder-zijdey een,
 twee gulden twee stuber, daer inne begrepen het recht
 vande registratuer: en vooz Testamenten en Scheyt-
 brieven ter bescheydenheyt, ende naer de grootheyt ofte kleynheyt
 Say thesinghe.

Cort

*Cort onderwijs tot t-voorgaende
vijfienste Artijckel.*

De Clerc zal hem voorcomende om eenige Huwelike voorwaerden/ Testamenten/ ofte Boedel-
scheydingen te maken / hem naerstich ende bes-
cheydelicken op alles onderbraghen / daer van aentepre-
keningen in troet doen: in t'werpen van dien volgen de
manier ofte stijl die hy bevint voorgaende in gelijcke za-
ken gebuyct te zijn: Ende indien hē daer inne yet nieuws
voor quaem/ of dat hy hem andersins bezwaert vont/ zal
hē daer op mit beter verstaende / tzy de Pensionarijfen /
Recht-gheleerden / of andere/ beraden : mit zulcken om-
zicht ende bescheydenheyt/ dat tgeen heymelic moet / en
vanden genen diet aen gaet / begeert gehouden te werde/
tot geen vorder kennisse en werde gebrocht : daer toe hy
gebruycken zal comen veranderinge van namen/ of let-
teren voor namen.

Inbrenghen.

xxj. **D**e Secretarijs zal noch houdey, ende by zijjn
Clerken doey houdey een bouc onder dey tij-
tel van Inbrenghen, daer inne door Schepenen bekent
ende verleden verdey alle verbreemdingen van
huyzen, grondey ende erben binney dezex Stede
ende de vryheyt van dien gelegen, uyt gezept de gene
die op openbare zit-dagen verdey vercoft, daer van
een bouc in tbyzonder verth gehouden.

Belooninge,

Die inbrenghen van huyzen daer een persoon coopt ende
vercoopt, twee stivers: meer personen copende of ver-
coende, van elc eenen halven stiver. Ende indien
op een

opfey inbreng eenige dienftbaerheyden of fevbituyft Secretarief, ende
moeftey overvattet ofte innegelijft werden, oft ooc eenige onge-
woonlicke claufules, van elcke fevbituyft of claufule een ftever.

Openbaer vercopingen.

Zal noch de Hoorfchreven Secretarijs hou- xviij.
den, of by zyn Clercken doen houden een bouc
ouder den tijtel van Openbaer vercopingen, daer inne
in tlangte te bouc gefteft zullen werden de Hoor-
fchaerden naer de htelcke eenige onroerende goeden
binney dezer Stede ende de vryheyte van dien ge-
legene, in topenbaer by der canne werden vercoft:
Welcke Hoorfchaerden de Woden mitter Roede,
of andere die in tijden ende vijlen totter opheylin-
ge van huizen, gronden, erben alhier te vercopen,
zullen werden gefteft, ten eynde Hoorfchreven
fdaechs naer elcke vercopinge gehouden zyn te bren-
gen ende te leeren ter Secretarie dezer Stede.

Belooninge,

Van elckd twee ftever.

Protocolle.

De Secretarijs zal noch houden, ende by zyn xviij.
Clercken doen houden een protocol, daer in-
ne volgende typlaccaet binney dezer Stede af ge-
lezen den vijfentvintichsten Mey tzeftich, geregi-
streert werden alle fchaer-brieven, fchult-brieven,
ende andere, daer by eenige huizen of gronden bin-
ney

ney dezer Stede staende of geleyen, specialickey
gherdey herbondey, ende te pande gestelt: ende Gay
gelijckey alle andere briesen voor Schepeney her-
tedey, houdende generael herbant Gay goodey, vol-
gende de resolutie vande Gerechtē genomey dey
vijfentwintichstey Augusti, vijftien-hondert
zevenentachtich.

Belooninge,

Day elckey brief twee stüber, ten Cobac die zeer groot
soetich, in Cobelckey geballe daer Gay zal Coberdey be-
taelt mer de grootheyt Gay diey.

Cort onder wijs tot de voorschreven zefstienste,
zeventienste, ende achtiensde Artijckelen.

De Clerc zal telckens alker eenige partpen co-
men om inbrengen te doen / al bozen op slaen en
bezien t groot Register / ter plaetse daer t partpe
twelc vercoft wert / is staende / omme te zien of het oock
staet opten naem vanden vercofer. Dint hijt op zijnen
naem niet / zal onderbragen uyt wat tijtel / ofte met wat
recht hy daer aen coemt. Ten tweeden / of de belenden
die yn verclaren / oock over een comen mit tbooschreven
groot Register: ende veranderinge bevindende / zal de re-
dene van dien afbragen. Ten derden / offer eenige pach-
ten of lasten mochten werden verzwegen: zal naerstich
onderbragen of tvercofte partpe zelf epgen / of gemeene
gebelen of muynen heeft: van gelicken oft geen rechten/
servituyten / ofte dienstbaerhepde en heeft / in / op / of over
de onneleggende huynen ofte erven / of vande zelve en
moet verbragen / nanielicken / van goten / lichten / priva-
ten / ende diergelijcke. Zal neerstich opzicht nemen of
t partpe

tpartye in tgeheel of in tdeel wert vercoft / offer een / of
meer vercopers zijn: of zy verschijnen in haer eygen na-
men / of in eenige andere qualiteyt of hoedanicheyt. In-
dien partyen hem geen volcomen of genouchzame on-
derrechtinge en connen geven / zal t haren begeeren ter
plaetse gaen / ende alles beziende / daer van ooch-merc ne-
men / ende tot dien eynde ooc eysschē te zien de oude brie-
ven / die / ende indien zy eenige hebben: ende dit al ten eynde
de hy hem daer naer in tberwerpen dragende / partyen
behoorzlicken gediend / ende alle toecomende geschillen ge-
mijst ende verhoedt mogen werden. Daer naer zal den
inbzing partmentelicken te bouc stellē / ende tzelve doen-
de / verclaren aen welcker zijde vander straet / steghe ofte
graft / tbercochte staet / daer by bougende tgewest vande
winden / als ooc vande belenden / ende dat in bougen
naervolgende.

Op hynden quamen vooz den onder-geschevē Sches-
penen A als vercoper / B als copper / ende bekenden over
ende weder over vercoft ende gecoft te hebben een huys
ende erve staende aende — zijde vande — strate/
in t Bon van — belegen hebbende ten Noorden —
ten Zuiden — streckende iypen Oosten vande —
Westwaerts tot — wezende belast mit — jaer-
lijcre — aencomende — twelc de vercoper be-
looft te verwaerborzen. Om een somme van — te
betalen gereet — ende jaerlix teerste den —
daer vooz de copper (behalven dat het specialicken ver-
bonden blijft) borze zal stellen.

Zal strax af vraghen wie waerborzch of penningborzch
zal zijn / ende heurhynder namen opten cant beneffens
den inbzing aentepckenen.

Den inbzing verleden / of te bouc zijnde / ende van ge-
lijcken de voozwaerden der vercofte huysen ende gron-
den / zal strax calculeren den hondertsten penning / die be-
neffens tpartye stellen / ende de zelve / oninc daer van tot
t Stadts behoube te werden verantwoort / terstont naer

dat de copē bondich zijn/volgende de Keure dezer Stede/
doen vordere/ende inne winnen. Ende zo veel belangt
de willige renunchiatiē of vertichtingen tusschen de zel-
be persoonen t'samen gecontracteert hebbende gedaen/
zal de goede luyden/belangende trecht twelc van t'stadts
wegen uyt zodanigen vertichtinge mocht werden vooz
genomen ende vermeynt/nochtans ongemoept laten/eñ
dies-aengaende mit niet in reeckeninge verantwoorden/
indien geē fraude of bedroch om t'stadts gerechticheyt
te verminderen/tusschen beyden gecomen is / ende dit al
achtervolgende t'beslyt vande Gerechte genomen den
tienden Octobris vijftien-hondert een ende tnegentich.
Mer belangende eenige vercofte ende gecofte partypen
daer van in t'voorschreven inbreng-bouc mit bewilligen/
ende ten oberstaen vande vercofer ende copē / acnteyt-
keninge gedaen is / ende de vercofer of copē / al voren
tverlyp te doen/af gaen/ende uytter coop scheyden zal / zal
de Clerc de gene die af gaet/den hondertsten penning tot
t'stadts behouf (beneffens tloon vanden Secretarijs)
af vordere/om daer van te werden verantwoort: eñ by
gebrec van voldoeninge / geinnet als voren / volgende
t'beslyt vande Gerechte genomē den vijfentwintichstē
Augusti/vijftien-hondert zevenentachtich.

Zal voorts de voorschreven Clerc de inbrengen verlez-
den / of de voorzaerden vande vercofte onroerende goe-
den te bouc gestelt zijnde/wel ende partimentelickē schrij-
ven/of zulc doen doen/de waerbrieven / schultbrieven / of
rentebrieven daer uyt volgende/twelc doende/hy sal vol-
gen de bewerpen hier inne geliift.

H N. ende N. Schepenen der Stadt Leyden/
Gozconden dat vooz ons gecomen is A. hier
moet de perfoon ende zijn qualiteyt pertinentelic
verclaert vworden. Ende bekende vercoft te hebben B. een
hups ende erbe / hier moet tvercofte partye vvel ende be-
scheydelic gestelt zijn, of isset een gedeelte aldus : de helft
van

van een huys ende erbe / gemeen ende onverdeelt zijnde
mit **Q.** die de wederhelfte toe coemt / staende ende gelegē
aende — zijde vander — nu ter tijt belegen heb-
bende ten — **D.** ten — **E.** streckende upten —
van de — waerts aen — zijnder eenige voor-
vvaerden, dienstbaerheyden, of yet diergelijx, die moeten
hier inne gebracht zijn. **Ende de voornoemde A.** wvter
vvaerborge gestelt, zo moet hier volgen, mitsgaders **Q.**
die ter zelve tijt mede vooz ons quam / ende hem zelfs in
dezen vooz den voozschreven **A.** waerborge stelde / be-
loofden den vooznoemden **B.** tvoozgaende huys en erbe/
comender eenige voorvvaerden ruffchen beyden, voucht
hier in / mit / ende onder de voozgaende dienstbaerheyden
te vzyen ende te waren Jaer ende dach / mitsgaders ten
ewwigen dagen / als recht is / van allen commier / lasten/
ende bezwaernissen / gelijkē een vzy huys en erbe schul-
dich is / ende behoort te waren. mer ist huys mit pachten
of renten bezvvaert, zo stelt naer tvvoort, alst recht is, ende
allen commier-lasten ende bezwaernisse of te doen / wpt
gezondert — die **C.** daer op heeft ende behout / **On-**
der verbant generalicken van alle heur goeden / jegen-
woordige / toecomende / roerende ende onroerende / ge-
rechticheyden ende inneschulden: Des beloofde de vooz-
noemde **A.** zijnen voozschreven waerborge onder gelijc
verbant ende bedwang als voren ter zaecte voozzyt/
costeloos ende schadeloos te houden. Voozts bekende
hem de vooznoemde **A.** vande voozschreven **B.** ter zake
vande geroerde vercopinge / vernoucht / voldaan / ende
betaelt te wezen / den laetsten penning mitten eersten / en-
de dat mit een schulde-brief houdende in als een sonne
van — te betalen staende mit — gereet / en —
Jaerlij. Des ten oorzonden hebben wy Schepenē vooz-
noemt dezen bezegelt opten —

M **N**. ende **O**. Schepenen der Stadt Leyden/
Oorzonden dat voor ons gecomen is **B**. ende
bekende gecoft te hebben jegens **A**. een huys en
erbe / volcht hier de vvoorden uyten vvaerbrief. Ende uyt
zake van dien de vvoornoemde **A**. schuldich te wezen een
somme van ——— de welcke hy/isser borge gestelt, voucht
daer by/ mitsgaders **C**. die ter zelver tijde mede voor ons
quam/ende hem in dezen voor den voorschreven **B**. pen-
ning-borge stelde/ den vvoornoemden **A**. mit-dezen be-
loofde te betalen ——— in gereeden gelde / vvozder op
termijnen van ——— Jaerlij/teerste den ——— hier on-
der verbindende eerst de voorschreven **B**. specialicken
tvoornoemde huys ende erbe / ende zy beyde vvoorts ge-
neralicken alle haer goeden/jegenwoordige/toecomende/
roerende ende onroerende / gerechticheyden ende inne-
schulden: Des zo beloofde de voorschreven **B**. zijne vvoor-
noemden borge onder gelijcken bedwang ende verbandt
als vvozen/ter zake vvoorzeyt/te vvozen/ontheffen / en scha-
deloos te houden. Des ten oorzonden dezen/ &c.

Dat de Clerc geen ongewoonlicke clausulen in eenige
brieven zal schrijven / voor ende aler hy die op een brod-
dereelken of claddeken hebbe beworpen. De brieven
geschreven zijnde / zal hy die al geheel uyt / ende int lan-
ge overlezen / ende naer behooren af deplen of poinctue-
ren: bevint hy die wel geschreven/ondertepckenē / so niet/
doen herschrijven. In tvvozder zal t allen tijden dat Sche-
penen opt Raedthuys zullen comen / om (volgende haer
resolutie den achtentwintichsten Novembz is tweentne-
gentich genomen) aldaer alle verhyen te nemen/hem daer
by laten binden/ende de zelve ten dienste staen/ende zon-
derlinge om voor tsegelen de namen vande Schepenen/
mit de datē in haer jegenwoordicheyt daer inne te stellē.
De brieven gezegelt zijnde/die naer hem nemen/ende wel
ende behoorlickē doen protocolleren / ende naer tproto-
colleren die collationeren/of zulx doen doen.

Beloo-

Belooninge van tſchrijven der brieven.

297

Duy tſchrijven *Coay Cobax-brieven* ende *ſchult-brieven* der *Coercoste* *Huzen*, *gronden*, ende *ſchult*, *naer* den *prijs* die zy *gelden*, te *Coeten*, *Coay Huzken* ony *zeb* *honderet* *gulden* ende *daer* *beneden* *Coercost*, *Coijf* *ſtuber*: *Coay Huzen* *bo* *ve* *zeb* *honderet* *tot* *duyzent* *gulden* *toe* *gegouden* *hebbende*, *zeb* *ſtuber*: ende *Coay Huzingen* *bo* *ve* *de* *duyzent* *gulden* *ſbatidich*, *zeb* *ſtuber*: *alles* *Coay* *een* *perſoon*: *Mer* *meer* *perſonen* *comparacien* *de*, *Coay* *elc* *een* *ſtuber*. Ende *indien* *de* *brieven* *juut* *hielden* *eenige* *dienſtbaerheyden*, *of* *ooc* *ongerwoonlike* *clauſulen*, *Coay* *elcke* *dienſt* *baerheit* *of* *clauſele*, *mits* *dats* *de* *Clere* *eerſt* *moet* *bederpen*, *ende* *een* *ſtuber* *al* *hoo* *hier* *Coeren*.

Costen van ordinarize ende extraor- dinarize maeltijden.

De *hoorſchreben* *Secretarijs* zal noch *hou* *xix* *den*, *ofte* *by* *zijy* *Clereken* *doen* *houden* *een* *houc* *onder* *den* *tijtel* *Coay* *Costen* *van* *ordinarize* *ende* *extraordinarize* *maeltijden*, *daer* *inne* *gelijke* *costen* *Coay* *dezer* *Stede* *begeen* *te* *doen*, *by* *den* *anderey* *zullen* *berden* *geſtelt*, *beborpen*, *ende* *hoor* *de* *toe* *coemſtigen* *tijt* *beſtaert*.

Belooninge,

De *Cl* *heeft* *de* *Secretarijs* *niet* *Coand* *ordinarize* *mael* *tijden*, *mer* *Coay* *extraordinarize* *daer* *Coay* *rekenin* *gen* *Coerden* *gemact*, *heeft* *zijy* *belooningen* *gelic* *Coay* *ander* *rekeningen*, *te* *Coeten*, *voor* *bederpen* *ende* *groſſen*, *Coay* *tblat* *tuffchen* *de* *woinden* *geſchreven*, *on* *de* *ſonnen* *daer* *bu* *ten* *te* *trecken*, *houdende* *tuffchen* *de* *ſijften*, *ende* *twintich* *rege* *ten*, *twes* *ſtuber*, *ende* *Coay* *doubleten* *een* *ſtuber*.

Cont

*Cort onderwijs tot t'voorschreven
negentienste Artijckel.*

De Clerc zal bewerpande niet alleen de voorszre-
ven/mer alle andere reeckeningen / de Stadt / of
partyen aengaende / daer toe ter goeder gewil-
sen / speuren ende trachten / dat die zo zeer werdē vercozt /
als mogelicken is / ende dat alle nodeloze langicheyde en
uyt-reckingen werden wech genomen ende gemijt.

Eedt-bouc.

xx. **I**ch zal de Secretarijs houden, ende by
zijy Clercdoey houden eey Eedt-bouc, daer
inne sel ende partinentelickey staey zullē de for-
mulierē hay alle eedey diemē binney dezer Stede
gehooy is te doey, niet alleey by Schout, Bur-
germeesterē, Schepenē, Threzoriērs, Veertigē,
mer hay alle andere Smale-dienstey, ende Stadt-
dienarey, zo sel de burgerlicke regeeringe, als nee-
ringen mit den aenclebey ende gebolge hay diey
aengaende, niet uytgezonderd.

Belooninge,

Al coemt hier de Secretarij niet, sey Soaer het eed
bouc voorszrehte Coemint te vredey, treke geschiedy
zal tot costey ende lastey van dezer Stede.

*Corte onderrechtinge van t'voorgaende
t'wintichste Artijckel.*

De Clerc zal tot t'voorszreven eedt-bouc een behoor-
licke tafel houden opten ordze van den A. B. C. om
by midy

248

hy middel van dien de eeden opt spoedichste te conuen-
vinden / ende van moepelicke quellagie van veel soue-
kens / verlost te werden. Ende tot welker tijt eenigen
niewwen eedt wert aen gestemt / of de oude eeden verlicht
of verzwuert / zal hy die op nieuws doen te bouc stellen / en
alomme daert behoort / aenwijzen.

Volmachten.

De Goorschreuen Secretarijs zal noch hou-
den, of by zyn Clerckey doey houdey een bouc xxj.
onder dey tijtel van *Volmachten*, daer inne geschre-
uen sberdey alle *Volmachten* die yemant Goor-
Schepenen zussen sberdey verleent tot *Orderinge*
van zaken, ooc ten gedinge byten dezer *Stede*.

Belooninge,

Die alle *Volmachtij* tot *Orderinge* van zaken, ooc ten
gedinge die onder tzegele sberdey int gegeven, daer ten
persoon compareret, acht stüber, ende van elcke per-
soon daer ten boden, ten stüber.

Cort onderrichtinge tot tvoorschreuen eenentwintichste Artijckel.

De Clerc zal gedencken dat hy doende alhier ce-
nige ongewoonlicke dienst of moeyte / tselve on-
der op tepckene / boven dien vooz twas tot elc ze-
gel af eyssche / een stüber / ooc ontfange de gerechticheyt
vanden Schout / te weten twee stubers van elke procu-
ratie / ende boven dien vooz de gerechticheyt van Sche-
penen over tversch staende / vier stubers.

☞

Pro -

Procuratien.

xxij. **N**och zal de Secretarijs houden, ofte by
zijn Clerckey doey houden eey bouc onder
den tijtel *Procuratien*, daer inne gestelt sberden alle
solmachten door de vier schaer dezex stede vallende.

Belooninge,

Voor het opteycken in procuratie-bouc, sany eey per-
soon eey stüber, ende voor elcke persoon die meerder
cremt, eey halven stüber daer eybovey. Ende te elckey dak-
ker acte in procuratie-bouc sberst gelick, eey stüber.

*Cort onderwys dienende tot t voorschre-
ven tweentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal gedencken ooc te ontfangen des
Schouts gerechticheyt / te weten van elcke pro-
curatie een stüber.

Ding-bouc.

xxij. **N**och zal de Secretarijs houden, ende by
zijn Clerckey doey houden eey bouc onder den
tijtel *Sany Ding-bouc*, daer inne sany alle de civile
clachten ende ding-talen door de vier schare notele
sbert gehouden: sany gelijckey sany alle toelatingen
sany oberdagingen die by Schout ende Schepenen
sberden gedragen.

Belooninge,

Van elcke clacht in yegelicke instantie, eey stüber: ende
sany alle seltigen of deffauten ende ordinarijze termijnen te
houden

249

houdey in loopende zaakken, een halve stüber: ende in bescheyde
proceſſen een stüber: ende wy elke vergonde overdaginge, misf-
gaders notele daer wy te houdey, drie stüberen.

*Cort onderwijs tot t'voorschreven
drieentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal alle de clachten die hem by de
Tael-huyden zullen werde gelebert/ ten lang-
sten tlabonts te voren/ goets tijts voor tbegin
vanden Recht dach/ in tvoorschrevē bouc stel-
len/ ledige plaetse genouch latende / om de voorvallende
notelē daer beneffens / ende onder aen te mogen teycke-
nen: Zal de clachten tzelve doende/ strac op rijgen / tblat
van tding- bouc opten houc aen wijzen/ beneffens de let-
ter van thouc: gelijk hy ooc doen zal van alle de stucken/
bewijzen / ende papieren daer toe dienende. Ende Dier-
schaer zijnde / zal een memozaelken of broddereelken be-
neffens hem houden/ omme daer op de voorvallende za-
ken op tcoortste aen te teyckenen/ tzy van bellicheyden die
verleent werden / om dien volgende des Secretarijs ge-
rechticheyt te ontfangen: tzy ooc belangende copien die
verzocht/ of vonnissen die wyterlicken gewezen werden/
omme die terstont / ende naer teynden vander Dierscha-
ren/ te schrijven ende afvaerdigen/ of zulk doen doen.

Getuychnissen.

Och zal de Secretarijs houdey, of by zyn xxiiij.
Clerckey doey houdey een houc onder dey
tijtel Gay Getuychnissen, daer inne geschreven sber-
dey alle depositiey ende getuychnissen die tot yemants
verzouc hoor Schepeney sberdey gedaey.

E ij Beloo-

Belooninge.

Door de Quacatiey over t'hoorty ende onderbraghty vande getuygghen, mer iijx drie stüberx: ende doort'schrijvety vande de certificatiey in papier, slijvende sunney d'eerste zijde, iijne hōndende mer beloop wāy d'etich dieht geschreveny tegetly, wōtē stüberx, ende wōrdex wāy elcke gelijcke zijde een stüber.

*Cort onderwijs tot t'voorschreven
vierentwintichste Artijckel.*

De Clerc en zal geen getuygen hooren noch onderbragen opter gemeen schrijf-camer / mer daer mede gehouden zijn te vertrecken in een afgezonderde plaetse / ende dat ten oberstaen ende byzijn van twee Schepenen / ten minsten van eenē. Ende zal in t'byzijn vande zelve de depositie in t'houc schryvē / en die niet alleen by de Schepenen ofte Schepen doen ondertepekenen / mer ooc by de getuych of getuygen / indien hy of zy schryven connen / zo niet / zal hy daer onder stellen verclaert dat hy niet en can schryven. Zal vorder ter zijden beneffens thooft vande depositie teyckenen hoe lange hy daer ober onledich is geweest. Daer naer doen schryven ende afvaerdigen de certificatie / niet in platte form gelijcmen van outsplacht / mer opte gewoonlicke manier / om tloon dezen volgende / te mogen eysschen. Zal boven tloon vooz twas van ele zegel ten zaken / eysschen een stüber: ende tzelve zuly stellen / dat het afdrucsel van t'zegel come niet op een opgedruct papier / mer op tzelbe papier daer de certificatie op geschreven is. De certificatie geschreven zijnde / zal in t'houc notele maecken dat die geschreven is / ende opte certificatie aenwijzen t'blat daer de depositie staet / beneffens de letter van t'houc.

Vonnis

De Secretarijs zal noch houden, ende by zij- xxvj.
 ney Clerckey doey houden een bouc onder den
 tijtel van Vonnis-bouc, daer inne of beborpen of
 ober-geschreben sberden alle Schepene Vonnis-
 sey ende actey in civile zaken.

Belooninge,

Day alle Vonnissey Voor tberpen ende tgroen, of het
 te bouc staen, blijvende binneyde twee eerste zijden, elc
 Vaydertich regelen, zeh skubert, ende Vay elcke zijde
 daer bobey, twee skubert. Vay elc dictum Vay Vonnissey of actey
 Vay nauptiffement, ende gelijcke diemey registreert, blij ende bin-
 ney d'eerste zijde, drie skubert: ende Vay alle andere gerechtelike
 actey diemey niet ey registreert, blijvende binney d'eerste zijde, twee
 skubert, al elcke zijde Vaydertich, elc skuber verhoogende.

*Cort onderwijs tot t'voorgaende vijfen-
 twintichste Artijckel.*

De Clerc zal alle vonnissen/naer die upterlicken
 zijn geweest (also partye triumpherende/ die ge-
 houden is te lossen) terstont in tvoorshreven
 vonnisse-bouc bewerpen/ ende in tding-bouc/ beneffens
 de notele aenwijzen tlat van tvonnif-bouc/ ende weder
 in tvonnif-bouc tlat daer de notele in tding-bouc staet:
 daer naer tvonnisse behoorlicken doen grosseren/ op der-
 tich regelen in elcke zijde.

Schult-bouc.

Noch zal de Secretarijs houden, ende by xxvj.
 by zijny Clerckey doey houden een bouc onder
 E ij dey

dey tijtel *Say Schult-bouc*, daer inne gestelt ende geschreuey *Sberdey* alle gerechtelicke executiey, zo *Sbel Say* onroerende als roerende goeden, ooc de aentepckeningey *Sande schuldey*, tey sijne *Say* *Soor-gang*, of preferentie, of *Say* mede-deelinge of concurrentie.

Belooninge,

Duytmakey *Sande* *Soorvaerdey* eyn *Sninge* goeden te executiey, *Sier* *Süberch*, ende *Soor* de aentepckeninge *Sande* *Schuldey*, *Say* elke actie *Sey* *Süber*.

*Cort onderwijs tot t-voorgaende
zesentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal de vercopingen ende aentepckeningen van schulden/nopende t'blat daer elc staet/jegens malcanderen aen wijzen. De vercopingen gedaen zijnde / by elc partye bougen de verdeelinge van het rantsoen van die vande Gerechte / volgende de 136^e Keure / ende de betalinge die hy dienvolgende elc eenen doen zal / aldaer mit dach ende date by bougen. Ende doende aentepckeninge van eenige schulden / altijs daer by bougen den dach vande aentepckeninge / mitsgaders de naem vande voorspraec / die partpen tot vordernisse van hun zaken nommen / ende begeeren zullē te gebruycken / op datmen allser yet voorvalt / de weten ende waer-schouwingen aen de zelve zal mogen doen.

Schattingen.

xxvij. **Z**al noch de Secretarijs houdey, of by zijy Clerckey doey houdey eey bouc onder dey tijtel

tel Schattingen, daer in geschreeven s'werdey alle Bon-
niffen van Voorgang, of sententien van preferentien.

Belooninge,

Van alle Bonniffen van Voorgang is't zaecke van roeren
de goe'dey te makey of bewerpen, ter ijer vier stücker: en
van bonniffe te levere in soexgelijckinge van andere
Bonniffen; mer van t'schrijven van decreet-brieven, van elc blat
comptes geschreeven, twaelf stücker, en vande registratuer, van
elc blat vier stücker, daer onder gerekent de vacatie vande
Secretarij's over t'bewerpen van bonniffe van Voorgang.

*Cort onderwijs tot t'voorgaende ze-
venentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal / bewerpende eenige bonniffen van
voorgang / t'z van roerende of onroerende goe-
den / daer inne volgen den voet by de Secreta-
rijs tot noch toe gebuyet / te weten / t'berwyf doen ten
halben bladen / en de calculatien / reeckeningen / reductien
daer beneffens opten cant stellen / ende terstont daer ach-
ter aen bougen den staet ende verclaringe vande onco-
sten. Tselve gedaen zijnde / de penningen / t'z vantsoené /
schat-gelden / of andere (indien hy die niet in beurse heeft /
innen: en hebbende) aen die vande Gerechte / Woden / en
andere dienaren / verdeelen / pegelic vooz 30 veel hem daer
uyt is toecomende. Ende zal de Clerc op alle byevé ende
stukken daer mede men eysschende is / ende die opt wij-
zen van bonniffen van voorgang verthoont werdé / buy-
ten opten rugge tepcken en hoe veel in crachte van die by
tzelve bonniffe zal zijn toe geweest / ten eynde hem nie-
mant en onderstaet daer mede andermael te manen / ende
ter zaecke van dien genieten te

Belooninge,

Van elcke opteyckeninge een stücker.

Borch-

Borchtochten.

xxviii. **D**e Secretarijs zal noch houden, ende by zyn Clercken doen houden een bouc onder den tijtel van Borchtochten, daer inne te bouc gestelt werden alle de borchtochtey hoor namptiffementen, penningen uytter Secretarie gelicht, ende andere zaken ter Secretarie, of hoor de Vierschare vallende.

Belooninge,

Voy elcke borchtochte twee stivers bouc trecht Cony Schepenen.

*Cort onderwijs tot voorschreven
achtentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal makende de voorschreven borchtochten/opten cant aenwijfinge doen van bouc ende t'blat daer uyt die spruyt / t'z' ding-bouc / schat-bouc / of andere / mit onderscheyt van zyn letter: ende weder in de zelve boucken gelijcke aenwijfinge doen van t'blat in borchtocht-bouc.

Crackelen.

xxix. **O**ch zal de Secretarijs houden, ende by zyn Clercken doen houden een bouc onder den tijtel van Crackelen, daer inne niet alleen de ding-talen vallende tusschen de pachters vande gemeene middelen, ende de gene die hem vercortey, aengeteyckent, mer ooc te bouc gestelt werden alle acten ende bonniffen tusschen de zelve vallende ende gesey.

Beloo-

252

Belooninge,

Die acte van sommatis op een persoon, die scrijver, ende van een persoon daer boven een scrijver: ende belangende de acten ende commissien als hier voer is nopen- de de ordinarij Vicarschac is gestelt.

*Corte onderrechtinge van t'voorgaende
negenentwintichste Artijckel.*

De Clerc zal hem dezen aengaende/gedragen ge-
lijc voren/nopende tding-bouc is gezept/ de com-
parerende Schepenen telcken aen-tenckenen/
haer gerechticheyt ontfangen / die onder de zelve ten be-
hoorzlicken tijde verdeelen / ende daer van in tselve bouc
behoorzlicke aentepckeninge maken / gelijk tot noch toe
gewoon is.

Gebuyr questien, of servituyt-bouc.

Och zal de Secretarijs houdey, ende by zij ^{xxx.}
Clercken doey houdey een bouc onder dey tij-
tel van Gebuyr questien, daer inne niet alleey aenteyc-
keninge gemaect s'bert van alle de oneensheyden
tusschen gebuyren vallende, daer ober Schepens
of Schepenemesteren ten sijne van accord gehaelt
s'berden, volgende de negenentwintichste Leux,
ende vande accordey, die, ende indien eenige tusschen
de zelve s'berden gemaect, mer ooc s'berden gere-
gistreert de briesen van eenige servituyten ofte
dienstbaerheyden die dey eenen buyrman den ande-
rey s'ergont, ende voor Schepenen s'ertijt.

V Beloo-

Belooninge,

Duy elke partye vier stüver, te recht vande notele te houden daer onder begrepen, bovey trecht van Schepenen, welc is zes stüver: mer van t'schrijven vande brieven, te bescheydenheyt, ende naer t'soinge groot, zwack, ende moegelic spalk.

Cort onderwijs tot t'voorschreven dertichste Artijckel.

De Clerc zal partinente notele houden/ende aenteyckeninge doen / opt cortste hem mogelicken zijnde/vande geschillen ende de gelegentheyt der huizen/getimmerten/gronden/ende erven / mit t'gewest van dien/de mate (ist doenslic) daer by bougende/ten eynde men tselve in toecomende tijden te beter zal connen verstaen ende begripen: tselve daer naer doen te bouc stellen/ende by Schepenen teyckenen/ende de rekeninge van Schepenen achter in t'voorschreven bouc stellen/ gelijc tot noch toe is gedaen.

Copien, extracten.

xxxj. **D**uy alle copien of extracten, elc blat deingacnde compres geschreven, houdende aen elke zijde dertich regeken, twee stüver.

By artikelen gestelt, houdende tusschen de wijstien ende kwinlich deingacnde geschreven regeken, t'blat anderhalve stüver.

Mer reekening-gewijs, te Sobeten niet deingacnde geschreven, mer blijvende tusschen de vrouwen, een stüver, vier penninge.

Ende van trecht van collationen ende autentisacen, als van oute, van elke onderrekening daer die van moode is, een stüver. Sed zal de collatie moeten, gedat Sobeten by de geen die de onderrekening doet, zelfs: zonder hem op de collatie van zemanth anders te rusten.

Wil zülcken Voerstande dat iudicij de Clercken naer de copie xxxij.
 ofte extracten moesken zöuckten, by gebree dat huy partey
 geen goede acinwijzungen vöisken te doen van tijt of plaetse,
 dat zy ter üyr zülken moegen eysschen vande gene die zy daer ober
 zülken hebben gebachte, twee stüver, halve met advenant.

Van gelijcken iudicij partey ter Secretarie comende, den Clere-
 ken geen goede ende genouchsame onderrechtinge vöisken te ge-
 ven, ten eynde on hertünder zaecken af-gebaerdicht te hebben, in
 Spougen dat het van moede vöaer dacrömmen ter plaetse te gaten
 on eenige zaecken te bezichtigten, zülken ten üyr die zy daer ober moe-
 licken hebben ontedich gewees, moegen eysschen twee stüver.

Ende ten laetsten iudicij de Clercken by gebree van besoorlicker
 onderrechtinge ober de halve üyr vöerden op gesönden, zülken van
 huy voerzümde tijt daer en boven geniet ten üyr als vöeren.

Gijzel-cedelen.

Van gijzel-cedelen op een persoon, twee stüver, ende van xxxij.
 alle personen daer en boven, een stüver.

Rentbrieven.

Wan alle rentbrieven by een persoon vöerden, höndende xxxiiij.
 geniale vöbant van goeden, zonder borchtochte, vijf
 stüver, mit borchtochte, zes stüver; ende höndende spe-
 ciale vöbant van goeden, van elcke partey dat specialick vöert
 vöbonden, een stüver met: ten iudicij zy eenige ongedoonlick clau-
 sulen mochten in sönden, van elcke clausule mede een stüver met.

Transporten.

Wan alle transporten die by een persoon vöerden gedaen, xxxv.
 voer stüver, met höndende belofte van vöaringe mit
 geniale hypotecatie, vijf stüver, mit borchtochte, zes
 f ij stüver.

stübert; mer mit speciael Coerbauf Cony goeden, of andere Extraor-
dinarijze clausulen, daer onder Coerstaey Coert de gedaen presentia-
tie of aanbiedinge mit de Coerelatinge Gaande Bode, als Coeruy.

Opteyckeningen.

xxxviij. **D**ay elcke opteyckeninge opte Waerbricbey, betoetende
de speciale verbintnisse, sooghende de tzeventichste Keur,
in Gaande zelve weder af te teyckeny, te elcken een stübert.

Water-brieven.

xxxviij. **D**ay Waer-bricbey beudey de zeh hondert gülden, Coer
stübert, mit borgerij Wijs stübert, mer bobey de zeh hon-
dert gülden, zeh stübert: ende hondende speciael Coer-
bant, of andere ongevoonticke clausulen, als Coeruy.

Tolle-brieven.

xxxviij. **D**ay elcken tollibrief, een stübert.

Generale belooninge.

xxxix. **W**ide also opte belooninge Gaande de perscheij ter Secret-
tarie Gaallende, niet soel eenij eenparigey soek en
is te raeney, overmits de Coerscheijdenheit Gaen zaeken,
ende te groot verscheij daer inne soezende, zo zal in alle bürtij
gehouden zijn meeder belooninge ter goeder bescheijdenheit, giffinge
makende op drie stübert ter ijer, indien de Secretarij of zij Clerk-
ken merckelicke meeder moeyten, dienstey of swaricheyden haddey
gedaen of gehad, day gewoonticken is.

In vreemde talen,

xl. **V**ornemelicken yet af te Gaerdigey in andere talen, in Welke-
ken gevallende belooninge ten minsten zal soverden Coer-
doubbet.

Ver-

Veranderinge van stoffe.

254

De tuint men gewoon is te schriyden in papier, ten begerete van de goede luyden te stellen in franchij, in den vobeleken (boven de betalinge van stof naer de dūyete van dien) de belooninge zal. Overden verhoocht miltten vordēy pminung, te vobeten in plaetse van vordēy skūbert, vordēy skūbert. xliij.

Opteyckenē van trecht.

De zal de Secretarij ge vordēy zij het recht dat hy outfangt, onder op het depesche te stellen, ende tzelve als naer bevoorēy te vortantvordēy. xliij.

Recht van Schout, Schepenen, &c.

De dit al behalven ende ontkennendert gewoonliche recht van de Stadt, miltgaderē van Schout, Bürgermeesteren, Schepenen, ende andere stads dienaarē, twee ter Secretarie als naer onder gewoontē geheven in gelicht, ende aen de zelve vordēy vobert: Ten vobeleken te vordēy is dat de Schout coenit van elcke procuratie of volmacht die ten zackēy vobert vordēy, twee skūbert, mer ten gedinge ten skūbert, ende van elcke transport, twee skūbert: Ende de Schepenen vordēy haren zegelrecht, van vobert-brieven ende schilt-brieven der vordēy hūyzen, gegonden hebende tot zeh hondert gulden toe, elc zegel twee skūbert: tot tich hondert gulden toe, van elc zegel daer skūbert: ende boven de dūyent gulden, van elc zegel vordēy skūbert: zonder onderscheyt te maekēy offer luttel of vordēy personēy comparatēy. Van hūvelige vordēy ende Testamenten, van elc zegel, mede vordēy skūbert: Ende van alle andere vordēy: ten Schepenen het besoungē teyckening of bezegelen, vordēy elcke Schepēy twee skūbert. alles het vordēy daer inne begrepen, zonder dat tzelve vordēy comen zal, tot costē van partēy.

Parate executie.

xlviij. **D**ey laetstey dat de Secretarijs alle de gene die huy brieven ende deperische nyter Secretarie niet sey comen sichten, de zelve naer Goetloop sey minstey day acht daghen, by sey vande Bodey mitter Goede (als daer toe zo welc de) moest, mits-dezey geant horizeert) voor zyn Coorgatide belooninge, mits-gaderet voor trecht vande Stadt, ende vande vande Verechte, zijnde gebolch ende aenhang vande drey, mitter daer zal, mogey doey sommeren: ende Goorder jegen huy Goortf. varen tot executie, sey mit giffelunge, of andersint, volgende de tinctivintichste Keure, alle t haren costey.

Dus gedaey ende geordonneert, zo vbel belangende de orde ter Secretarie te houden, als de belooningen by Schout, Burgermeesteren, ende Schepenen deser Stadt Leyden, opken zessten Nobembris Wijsfien-hondert tveende tnegentich.

A E N H A N G.

Comparitien.

xlvi. **D**e Secretarijs zal noch houden, ende by zyn Clerckey doen houden een bouc onder deij tijtel vande Comparitien, daer inne de namey vande de comparerende personey, tot last vande Stadt recht vande presentie genietende, volgende de Keure ende ordonnantie gemaect ende inne-gebbilicht deij achtentvintichsten Nobembris tveende tnegentich, zulley vberdeij opgeschreuen, mit by boucfel of zy te laet comen, of huy absenterey: ten eynde dat de ordonnantie vande betalingey daer uyt zulley mogey vberdeij gemaect.

Beloo.

255

Belooninge,

En coemt hier *aan* de Secretarijs niet, als onder zijne Ebed-
dey begrepen.

Cort onderwijs tot het xlv^e Artijckel.

De Clerc zal de comparitien van dach tot dach
partimentelicken aen teyckenen / ende daer te-
cken by bougen of zy absenteren in haer eygen
zaecken: in welcken geballe zy boven haer presentie ver-
beuren / of dat zy absenteren in Stadts zaecken / of mit
gelijcke wettige excuse: In welcken geballe zy noch ge-
ven / noch hebben. Ende tweemalen tjaers / als terstone
naer Jacobi / ende Martini / mittet ofgaen van Schepe-
nen of Burgermeesteren / de comparitie-cedele maecken /
doen teyckenen / ende benaerstigen / dat elc een van zijn
comparitie mach werden betaelt.

Generale onderrechten
voor de Clercken.

Zulley alle morgens ter Secretarie gaende,
comen tey hurze hande Secretarijs, om te
verstaen of hy de zelve yet zal hebben te bevelen:
ende ter Secretarie sbezen smorgens tey zeben
uyren preciselicken, ende niet afgaen voor tshael-
ken, ooc zo lang daer naer dat die hande Gerechte,
de Vierschaer, of andere collegialiter besougerende,
zulley zyn gescheyden: naer middage van tshoe tot
zeben uyren toe tshabonts.

Zulley de Secretarie open houdey omme alle
par-

partey te hooren ende gerijsey, hoor middage tusschen acht ende t'waelfuyren, ende naer middage van t'wee tot vijfuyren, hoor ende naer, de zelve geslotey houdende, omme mit beslotey deure te besougeren.

Zulley alle t'gunt zy schrijsey om uyt te geben, of te bouc te stellet, wel behoorlickey, claerlic, ende in goede leesbare volmaecte letteren schrijsey, wel punctueren ende afdeylen, behoorlickey spellen, mit goet onderscheyt tusschen enckele of double vocalen, ende diergelijcke: hoornemelic yegelicke letter alomme zonder veranderinge eken crachtich ende verckende laten: geen meerder getal van letteren gebruycken, datmen mit minder wel spellen can: geen groote letteren, ofte hoofletteren, diemen nomt capitaleyn, stellet, dan daer die behooren te zyn, te weten, in alle eygen namen, of daer een nieuwen zyn of redene begint. Ende yet te bouc stellende, zulley onder ende boven behoorlicke spatie laten, als boven omtrent een t'waelfdepaert, onder een zeste paert van t'blat, ende dat t'geheele bouc deur gelijc latende zo naerdoenlic is, zonder hogex of lager te schrijsey.

Alle de gene die mitten anderen yet collationeert of vergelijct, zal de gene die leest, t'zelve doen uyt het originael, ende die toe hoort, de copie of register in handen hebbende, naerstellickey toe hoorende, daer faulten werden behonden, hoe cleyn die ooc zyn, de zelve rechten ende beteren: ende gedaen hebbende,

zal de toehoorder mit zjij eyggen hant beneffens teyn-
de teyckenen, Coll.

Zulley in tgrosseren, uyt treckey of ober-schrij-
vey, dat mey noemt copieren, heny geschenneny zo veel
regeley in elcke zijde te schrijvey, als de Hoorgaende
ordonnantie mede brengt, ende daer op settey dat-
mey tbeederley copien of extractey mach makey, te
shetey de eene in form van Vidimus, ende d'ander ge-
meey. Siemey maect Vidimus geschijts, behoort mey
te schrijvey ende spelley zo naer het doenslickey is, als
het principael of originael: te shetey van regel tot
regel, van behoort tot behoort, ja van letter tot letter:
tshelc in gemeene copien ofte extractey zo nau niet
ey shert genomeny: hoe shel mey tzelve ooc behoort
in tsherc te stellety: naer demael copien of extractey
niet anders ey zjij dan eey uyt-schriift of eben-beelt
van tprincipael: tshelc hoe het beter zo in maexel
van letterey, spellinge, cort of lang schrijvey, ra-
fuyrey, deurhalingen, uyt-scrabbingey, ende dier-
gelijckey gelijct, hoe het beter is.

Ey zulley den Secretarijs of zjiney stadthouder
geen dingen hoor brengen om te teyckenen, dan naer
zy tzelve zulley hebben ober-lezen, ende de faultey
(die beternisse lijden mogen) zulley hebben gebetert:
in den shelckey zy verstaen zulley dat mey niet ey
behoort te scrabbey in zacckey daer op tbyzonderste
gelegen is, ende daer uyt mey in tijden ende shijley
van halshert zouden conney sherden hermeynt of

S be.

berispt, als in namen, sommen, daten, ende dierge-
lijcke.

Doornemelickey zussen in tbescherpen bay eeni-
ge zaken, hem beslijtigen ende gesennen dat zy goet
plat neder-duytsch schrijben, de herbaestaerde of ge-
schuynde hoordey zo hermiydende, als mogelickey
is: doch zo datmen de meeninge claerlickey zal con-
ney herstaey, ende dat opt cortste, ende mit de minste
hoordey, schuyvende alle duyternisse, naerstich
settende offer een, of meer personey hoor-comey: in
wat persooy de brieven of acten gemaect worden,
ende diergelijcke zaken meer, die een naerstich Clerc
mit slijt naer speurey mach.

Zussen, gelijc tot noch toe ter Secretarie is ge-
bruyct, houdey een broddereel, cladde of bescherp
houc, tselc men noemt minuyt-houc, omme daer
inne de zaeckey, diemen ter Secretarie herbolcht,
ende begeert af gesaerdicht te hebben, aey te teycke-
ney, dienende ter gedachtenisse wat ter te doey is:
tselc aen-teyckenende, zussen al-horey dey dach
ende maent teyckeney in cijfer-characteren, de maen-
dey afbeeldende mit 1. 2. 3. tot 12. toe, al horey op-
tey rechteren houc bay elc blat stellende tjaer. Esc-
ke partye bay dey anderem scheidende mit een dheres
getrockey linie, ende optey cant op tcortste teycke-
ney de naem vande persooy diet herbolcht. Zo ras
yemant tselve begonst heeft, zal hijt in tvoor-
schrey broddereel deur treckey, ende zij teycken daer
hoor

Goor stellingen, op dat tzelve by niemant anders ey
 vherde by der hant genomen. Ende zal elc eenen die
 yet Goor-neemt te schrijven, onder opten rechteren
 bouc Goor teerst stellingen de naem van de gene diet
 verholcht, ende aen vlijzen t blat van t broddereel.

Judien by de Clercken eenige extraordinarijs
 of ongevoonlicke moeyten gedaen vherden, zullen
 haer vacatien opten cant beneffens tpartie in tbrod-
 dereel aen-tyckenen, ende van gelijcken onder opt
 depe sche, ten eynde daer op rekenende, of eysschende
 t salarijs, als naer behooren mach vherden gelet.

Alffer eenige nieuwe boucken begonst zyn,
 zulle by teerst den tijtel of topschrift opten
 rugge maken, ende zynen letter geben verholgende
 den A. B. C. mit de aen vlijzinge van tgetal, die-
 nende tot zyn plaetse, daer naer tzelve tot tlaetste
 blat toe, cotteren: ende op tvoorste blat in t cort ver-
 claren vhaer toe tzelve bouc begonst vheren, vhan-
 neer, ende hoe veel bladen het hout.

Elc een die in, of uyt eenige boucken yet geschre-
 ven heeft, is gehouden, t vherc af gedaen zijnde,
 t bouc vherder te brengen, ende te leggen, of zulx by de
 jongens te doen doen, op zyn aengevzen plaetse, op
 datment aldaer ter noot gereet zal mogen vinderen
 ende gebruycken.

Ten laetsten zullen de Clercken hem niet alleey
 gedragen ter gehoorzaamheit van de Secretarijs
 ende zynen onder-gestelden, mer ooc van Schout.

1915833

Burghermeeſterey ende Schepenen gezamentlic:
ken, ende elc van hen: ende geensins gedogen dat de
gene die ter camere niet te doey en heeft, aldaer zullen
comen, ende blijen: mer die beleefdelicken doey
vertrecken: gelijk zy ooc zullen de gene die heur zaken
aldaer hebben verricht: alles ten eynde de zaken van
de Stadt, ende van partjen, mit meerder stillicheyt,
mit minder verſtooringe, ende zulx te beter mogen
werden benaerſticht, ende af gedaen: ende den oor-
baer van de Stadt, van de Secretarijs, van de Ge-
meente, ende van de Clercken zelfs verſchaft ende
beordert.

Aldus volgent dezen xvij^{en} Decembris,
vijftien-hondert tveentnegentich.